

Posudek na rigorózní práci Jany Hlinovské "Volba povolání zdravotní sestry" (2006)

Jana Hlinovská předložila k posouzení poměrně rozsáhlou rigorózní práci, která se zabývá problematikou volby povolání zdravotní sestry. Teoretická a praktická část jsou rozvrženy do 16 kapitol; teoretická část obsahuje 6 kapitol, praktická do 8 kapitol, za nimiž následuje seznam použité literatury a přílohy. První tři kapitoly práce se zabývají teoretickými problémy volby povolání. Jsou zde popsány typy a důležité charakteristiky povolání, naznačeny možnosti profesionálního poradenství, popsány výzkumy, které v této oblasti byly již realizovány; dále se text zabývá stručným popisem dospívání a rodině dospívajícího; ve třetí kapitole je pak definován pojem střední školy a popsány podmínky, které uchazeč/-ka musí splnit při přijetí. Čtvrtá kapitola je nadepsána jako model vzdělávání zdravotních sester v české republice; ve skutečnosti nepodává popis celého modelu, ale je spíše zaměřena na střední zdravotnické školy. Pátá kapitola je poměrně rozsáhlá a je věnována důležitému momentu volby - a tím je motivace, která se výrazně projevuje v problematice volby. Autorka od popisu motivů, přechází postupně k otázce potřeb, zvyklostí, zájmů, postojů, hodnot a ideálů, což jsou faktory, které hrají významnou roli ve volbě povolání. Pátá kapitola je věnována profesi a rolím zdravotní sestry, dále pak přijímacímu řízení na SZŠ.

Výzkumná část vychází z sedmi dílčích hypotéz (jsou uvedeny na s. 63-64). Výzkum byl realizován na vzorku 422 respondentů ze tří vybraných SZŠ; jako metoda byl použit dotazník. Autorka nejprve realizovala předvýzkum, na jehož základě došlo k úpravě některých položek dotazníku, poté bylo provedeno vlastní výzkumné šetření. Výsledky tohoto šetření jsou komentovány, uváděny v tabulkách a grafech, které udávají četnost odpovědí, relativní četnost a kumulativní četnost. Kapitola 12. Závěry výzkumu obsahuje textové zhodnocení dosažených výsledků a je jednou z nejlépe propracovaných, přesně formulovaných částí práce, kde čtenář získá plastickou představu o problematice, kterou se autorka zabývala s. 146 - 183. Neobyčejně pozoruhodnou je i kapitola věnována diskusi nad provedeným výzkumem (s. 184- 194), kde jsou výsledky ve vybraných položkách srovnávány se závěry podobných výzkumů; autorka uvádí dosažené shody i odlišnosti. Kapitola Závěry práce (s. 195n) přehledně shrnuje průběh teoretického i empirického šetření. Na s. 203 jsou pak uvedena doporučení a na s. 204 - 205 závěry pro praxi. Na s. 206 - 217 je uveden rozsáhlý seznam literatury a elektronických odkazů. Následující stručný soubor příloh (od s. 218) je řádně okomentován a přílohy jsou vhodně voleny vzhledem ke zpracovanému tématu.

K textu lze uvést některé drobné připomínky. Ty se týkají především kapitoly věnované profesi sestry, kde na s. 57 je uveden vytržený citát z Bártlové o tom, že se jedná o semi-profesi (co si pod tím autorka představuje?) a dále pak uvádí, že jde o vnitřně konfliktní profesi (s. 58). Za hlavní vnitřní konflikt považuje uplatnění obecně stanovených norem v jedinečných situacích, o čemž se lze domnívat, že a) uvedený konflikt není žádným skutečným konfliktem a b) s touto nutností se setkáváme u všech vzdělanějších profesích resp. všude tam, kde se nějaká profese opírá o širší teoretickou bázi. Spíše lze souhlasit s autorkou, když tvrdí, že pro roli sestry je typický jistý universalismus a kolektivní orientace.

Celkově lze říci, že předložená práce je psána jasným a čtivým slohem, svědčí o obrovské péli a maximální snaze o co nejširší vhléd do dané problematiky. Měření bylo provedeno na poměrně rozsáhlém vzorku, který byl navíc vybrán tak, aby byl reprezentativní. Autorka prostudovala celou řadu pramenů a sekundární literatury, provedla i komparaci vlastních výsledků s výsledky jiných autorů. Jelikož předložená práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, lze ji doporučit k obhajobě.

V Praze 15. 9. 2006

doc. PhDr. Jaroslav Kořá